

ÅRSMELDING 1992

Rapportnr.:
2/93

Dato:
17.03.93

Forfatter(e):
Ansatte ved miljøvernavdelingen

Faggruppe:
Miljøvernforvaltning

Prosjektansvarlig(e):
Fylkesmannens miljøvernavdeling

Område
Oppland

Finansiering:
Fylkesmannens miljøvernavdeling

Antall sider:
28

Emneord:
Virksomhet, 1992

ISSN - nummer:
0801 - 8367

Sammendrag:

Årsmeldingen beskriver miljøvernavdelingens virksomhet på de enkelte sektorer i 1992. Den gir også en oversikt over de ansatte og deres oppgaver pr. 1. januar 1993.

Referanse:

Anon, 1993, Årsmelding 1992
Fylkesmannen i Oppland, Miljøvernavdelingen. Rapp. 2/93, 28 s.

Fylkesmannen i Oppland
Miljøvernavdelingen

Statsetatenes hus, 2600 Lillehammer, Telefon: 062 - 66 051 Telefax: 062 - 66 167

INNHOLD

1. GENERELT OM MILJØVERNARBEIDET	1
2. ÅRSRAPPORT FRA SEKSJONENE	2
2.1 FORURENSNING	2
2.1.1 BEMANNING	2
2.1.2 KOMMUNALT AVLØP	2
2.1.3 UTSLIPP FRA SPREDT BEBYGGELSE	2
2.1.4 FORURENSNING FRA LANDBRUKET	3
2.1.5 FISKEOPPDRETT	4
2.1.6 AVFALL	4
2.1.7 PILOTPROSJEKT OM AVFALL OG GJENVINNING I HEDMARK OG OPPLAND (PAG)	5
2.1.8 RADIOAKTIVITET I NÆRINGSMIDLER	6
2.2 NATURFORVALTNINGSSEKSJONEN	7
2.2.1 BEMANNING	7
2.2.2 NATURFORVALTNING OG FRILUFTSLIV	7
2.2.3 FISK	12
2.2.4 VILT	15
2.3 VASSDRAGSFORVALTNING	17
2.3.1 BEMANNING	17
2.3.2 SAKSBEHANDLING	17
2.3.3 SAMLA PLAN OG VERNEPLAN IV	18
2.3.4 TEKNISKE INNGREP I VASSDRAG	18
2.4 MILJØVERN I KOMMUNENE - MIK	19
2.5 KONTOR OG FORVÆRELSE	20
3. TILSATTE VED MILJØVERNAVDELINGEN PR. 1. JANUAR 1993	21
4. RAPPORTER UTARBEIDET VED MILJØVERNAVDELINGEN	25

1. GENERELT OM MILJØVERNARBEIDET

Miljøvernarbeidet er nå inne i en fase der det skjer en gradvis overgang fra reparerende til forebyggende virksomhet. Aktiv bruk av Plan- og bygningsloven vil derfor bli et stadig viktigere virkemiddel i miljøarbeidet. Det vil også stadig bli viktigere å få innarbeidet miljømål i andre virksomheter.

Avdelingen har samarbeidet tett med fylkeskommunen i plansaker, og har hatt faste samarbeidsrutiner mot vegetaten. Nå er vi i ferd med å utvikle et mye tettere samarbeid med fylkeslandbrukskontoret. Dette gjelder både forurensningssaker og naturforvaltningssaker. For miljøvernarbeidet ville det være av stor betydning å kunne få lokalisert fylkeslandbrukskontoret til resten av fylkesmannsembetet fra 1994.

I 1992 har alle kommuner i fylket fått miljøvernmedarbeider. Dette er et betydelig skritt framover i MIK-reformen. Kommunene har dermed fått tilført større miljøkompetanse, og er i stand til å ta på seg et større miljøansvar. Med denne større miljøkompetanse i kommunene ser avdelingen for seg at oppgaver som i dag ligger til miljøvernavdelingen, kan overføres til kommunene.

Ved siden av arbeidet med verneplan for barskog, anser miljøvernavdelingen godkjenningen av fylkesdelplan for Rondane som viktigste enkeltsak for miljøvernarbeidet i fylket i 1992. Planen har ført til en del diskusjon om vinteråpen Venabygdveg, og den betydning det har for villreinstammen. Men forholdet omkring Venabygdvegen er bare en mindre del av planen. For miljøvernavdelingen er det ennå viktigere at vi i fylkesdelplanen for Rondane, med godkjenningen fra Miljøverndepartementet og vedtakene i tilliggende kommuner og i fylkestingene i Hedmark og Oppland, har fått mulighet til å styre arealbruken i Rondane-området på en helt annen måte enn tidligere.

I 1992 ble Miljøvernavdelingen organisert i en forurensningsseksjon og en naturforvaltningsseksjon. Ved årsskiftet 1992/93 var arbeidet med konsesjonsbehandling av fiskeoppdrettsanlegg et problem. Sakene, med klagebehandlinger, er svært ressurskrevende, og tar mye tid som vi ellers ville ha prioritert til annet viktig miljøvernarbeid.

2. ÅRSRAPPORT FRA SEKSJONENE

2.1 FORURENSNING

2.1.1 BEMANNING

Forurensningsseksjonen har i 1993 disponert 6 faste stillinger. I tillegg har seksjonen hatt en person i engasjementstilling tilsvarende 0,4 årsverk i perioden 01.07 - 31.12.1992. Mellom et halvt og ett årsverk har gått med til avdelingens fellesoppgaver som EDB, budsjett m.v.

2.1.2 KOMMUNALT AVLØP

I 1992 ble det gitt i alt 19 utslippstillatelser, de fleste til turistbedrifter og institusjoner. Videre er det gitt 18 pålegg om utbedring av anlegg eller krav om søknad. Det er ikke mottatt eller behandlet klager på fylkesmannens avgjørelser på dette området.

Lillehammer kommune har fått krav om nitrogenrensing ved renseanlegg R2. Arbeidet er startet opp og ventes ferdig i 1994.

Fylkesmannen har behandlet 12 klager på vedtak i kommunen, angående utslipp fra spredt bebyggelse. Jf § 14 i forskrift om utslipp fra separate avløpsanlegg.

I ca 10 saker er kommunen gitt myndighet til å fravike tekniske retningslinjer, § 6 i forskriften. Dette gjelder som regel for jordhauginfiltrasjon.

Det er i senere tid registrert økende interesse for tilrettelegging for hytter med høy standard, som innebærer innlegging av vann. I tettbygde områder har fylkesmannen i slike saker krevd at hele områder sees under ett, og at kommunen står ansvarlig for utbyggingen.

På avløpssektoren har det vært høy aktivitet også i 1992 i Oppland. Det ble gitt tilsagn om tilskudd med vel 20 mill kr, tilsvarende investeringer i størrelsesorden 80 mill kr. OL-relaterte investeringer i OL-regionen kommer i tillegg. Her er bygging av overføringsledninger fra Øyer til Lillehammer og Nordseter/Sjusjøen til Lillehammer i gang, og renseanlegg R2 får utvidet kapasitet.

Driftsassistanseordningen for avløpsrenseanlegg videreføres fra og med 1992 på permanent basis. Rapporter derfra viser at renseeffekten ved de avløpsrenseanleggene i Oppland er god. Renseeffekten for fosfor, som er den parameter som regnes som mest kritisk i Oppland, er 96 % av mengden som tilføres renseanleggene. På avløpssektoren representerer ledningsnett og opprydding i spredt bebyggelse de største utfordringer.

2.1.3 UTSLIPP FRA SPREDT BEBYGGELSE

Fylkesmannen har behandlet 12 klager på vedtak i kommunen, angående utslipp fra spredt bebyggelse. Jf § 14 i forskrift om utslipp fra separate avløpsanlegg.

I ca 10 saker er kommunen gitt myndighet til å fravike tekniske retningslinjer, § 6 i forskriften. Dette gjelder som regel for jordhauginfiltrasjon.

Plan- og bygningsloven:

Det er behandlet 15 klager på krav om tilknytning til offentlig vann- og kloakkledning. 4 av klagenes gjaldt bare vann, og 1 klage gjaldt bare kloakk. Jf § 65 og 66 i Pbl. Det er også behandlet et par klager på avslag på fradelingssøknad.

2.1.4 FORURENSNING FRA LANDBRUKET

Rollefordeling:

I dette arbeidet har landbrukskontora og forsøksringene fått en viktigere rolle. Det betyr at fylkesmannens kontrollaktivitet ute er begrenset. Vårt arbeid er nå preget av pådriverrollen overfor landbruksetaten. Arbeidet med oppfølging av tiltak på enkeltbruk har vært mindre enn i tidligere år.

Tekniske miljøtiltak:

For å intensivere arbeidet i et begrenset område har vi undersøkt miljøsituasjonen på ca 30 gardsbruk i en kommune. Dette arbeidet har skjedd i nært samarbeid med landbruksetaten, som følger opp med planlegging av tiltak mot forurensning. Også ellers i fylket er det foretatt befaringer, i forbindelse med etterkontroll av pålegg, og nye klager på forurensning. Noe av bakgrunnen for årets kontrollopplegg, var at vi hadde praksisplass for en student fra Norges landbrukshøgskole.

Pålegg og gebyr:

I 1992 var det ca 40 gardsbruk som hadde pålegg med frist for å gjennomføre tiltak mot forurensning. Påleggene er gjennomført i de fleste tilfeller. Kun i 4 tilfeller er det krevd inn fastsatt forurensningsgebyr, fordi pålagt arbeid ikke var gjennomført. Gjennomsnittlig størrelse på gebyrene var kr 6 600,-. Det er i 1992 gitt 17 pålegg som skal gjennomføres i neste år; 1993.

Fristutsettelse:

12 gardsbruk søkte om utsettelse for gjennomføring av pålegg. Kun 1 søknad ble avslått.

Skattefrie fondsavsetninger:

Det er behandlet 13 søknader om bruk av skattefrie fondsavsetninger for finansiering av miljøtiltak i landbruket. Ordningen er under avvikling.

Problemer med håndtering av husdyrgjødsel:

Det har i 1992 vært spesielt mange henvendelser til fylkesmannen om problemer med husdyrgjødsel. Mange gardbrukere fikk ikke gjort arbeidet med spredning av husdyrgjødsel før snøen kom. Dette medførte en del spredning på snø, hovedsakelig med nedmolding etterpå. Det har for mange vært aktuelt med nødløsninger som utelagring av gjødsel i grop, eller lån av ledig lagerkapasitet hos andre brukere. 2 gardbrukere ble anmeldt for ulovlig gjødselhandtering i høst/vinter.

En anmeldelse tidligere på året for tilsvarende forhold, medførte forelegg på kr 4 000,- for en gardbruker.

Bakkeplanering:

Fylkesmannen har behandlet 10 forenkla søknader om bakkeplanering. Det er ikke krevd formell søknad i noen av sakene. Planering kan da skje forutsatt godkjent plan i samsvar med tekniske retningslinjer.

Mogop:

Det har i 1992 pågått et samarbeid med landbruksetaten i samarbeidsprosjektet MOGOP. Det er egen faggruppe for forurensning og vassdragsforvaltning. Viktigste oppgaver for faggruppa har vært arbeid med vannbruksplan for Reinavassdraget i Sør-Aurdal, og klargjøring av delprosjekt om effektivisering av saksbehandlingsrutiner.

2.1.5 FISKEOPPDRETT

Matfiskanlegg:

20 søknader om konsesjon er behandlet etter forurensningsloven og oppdretsloven. 8 søknader er innvilget som omsøkt, og 12 søknader er avslått. Dette gjelder produksjon av matfisk av regnbueørret. I tillegg er det behandlet en del klager på avslag.

Kultiveringsanlegg:

Det er også gitt konsesjon for et kultiveringsanlegg for brunørret. Det er ikke prioritert å fullføre konsesjonsbehandlingen for kultiveringsanleggene nå. Matfiskanelggene tas først.

2.1.6 AVFALL

I Stortingsmelding nr 44 om tiltak for reduserte avfallsmengder, økt gjenvinning og forsvarlig avfallsbehandling som ble lagt fram i 1992, er det trukket opp retningslinjer som har vært med å styre avdelingens arbeid innenfor avfallssektoren gjennom året.

Kildesorteringsplanene som kommunene laget ferdig i 1992, har dannet grunnlaget for en felles avfallsutredning for Hedmark og Oppland som er gjort i regi av PAG-prosjektet. Det er spesielt viktig å kunne se større regioner under ett når en skal legge premissene for framtidens gjenvinningsvirksomhet. Dette gjelder både over kommunegrenser og over fylkesgrenser, og gjenvinning og avsetning

av kildesortert materiale er en viktig forutsetning for å kunne lykkes med gjennomføringen av kommunenes kildesorteringsplaner. Utredningen vil være nyttig i videre arbeid med regionale planer, og vil bli videre bearbeidet i fylkesplansammenheng.

Nye og skjerpede krav til avfallsfyllinger vil bety at det blir så kostbart å deponere avfall at det også av den grunn er nødvendig å samarbeide i større regioner.

Gjøvik kommunes avfallsfylling på Nygard er i ferd med å bli full, og det er gitt konsesjon til et nytt avfallsanlegg i Dalborgmarka ved Gjøvik. Anlegget skal ta imot avfall fra Gjøvik, Nordre og Søndre Land, Østre og Vestre Toten, og drives i regi av selskapet GLT-Avfall.

Utbygging av sorteringsanlegg for papp og papir i regi av GLØR Gjenvinning, har i 1992 utgjort en betydelig investering for å få i orden avsetningsmulighetene for papp og papir i fylket. Blant andre har alle kommuner i Gudbrandsdalen i løpet av året tegnet avtale om levering av papp og papir til GLØR Gjenvinning.

Det er i løpet av året gjort forsøk på å få i gang regionalt samarbeid i de 6 nordligste kommunene i Gudbrandsdalen. Et visst samarbeid er i gang, og arbeidet med å få dette inn i fastere former vil fortsette til neste år.

Hadelandsregionen etablerte i 1992 et nytt interkommunalt avfallsselskap, Hadeland og Ringerike Avfallsselskap, som omfatter kommunene Jevnaker, Lunner og Gran i Oppland, og Ringerike og Hole kommuner i Buskerud. Det er gitt konsesjon til et privat komposteringsanlegg i Lunner, som skal ha kapasitet til å ta imot organisk avfall fra hele regionen.

Det er etablert ordninger for innsamling av spesialavfall i flere kommuner i løpet av året, og det blir fortsatt gitt tilskudd som utgjør 2/3 av investeringene.

2.1.7 PILOTPROSJEKT OM AVFALL OG GJENVINNING I HEDMARK OG OPPLAND (PAG)

Pilotprosjektet er et fellesprosjekt for Oppland og Hedmark fylker, og ble igangsatt av Miljøverndepartementet i 1991. Prosjektet har to heltidsansatte, med prosjektleder plassert i miljøvernavdelingen i Oppland og medarbeider i miljøvernavdelingen i Hedmark.

Formålet med prosjektet er kort sagt å få gjennomført en fullskala sortering og gjenvinning av avfall i større sammenhengende områder.

Prosjektet skal gå ut 1994, og retter seg mot både kommuner og næringsliv. Den årlige økonomiske ramme er på 8 mill. kroner fordelt med 1,5 mill. til drift og utredninger og 7 mill. kroner til tilskudd, likt fordelt på kommuner og privat virksomhet.

For å komme raskt i gang med konkrete tiltak ble det lagt vekt på å følge opp de planer og ideer som allerede forelå ved prosjektstart, og ved utgangen av 1992 var det gitt støtte til 40 større og mindre prosjekter.

For å få til en helhetlig avfallshåndtering i større områder, og for å se enkeltprosjektene i sammenheng, har PAG fått utarbeidet et forslag til overordnet avfallsplan for begge fylkene.

Kildesortering og behandling av organisk avfall er gitt høyeste prioritert i pilotprosjektet, og to avfallsselskap, GLØR (Gausdal, Lillehammer, Øyer) og HRA (Gran, Lunner, Jevnaker, Ringerike, Hole) har i 1992 gjennomført omfattende prøveprosjekter med kildesortering av organisk avfall med positivt resultat, og målet er å innføre kildesortering fullt ut i løpet av 1993. Det organiske avfallet skal komposteres, og komposteringsanlegget for HRA er under oppbygging i privat regi.

Flere kommuner er i gang med utprøving av hjemmekompostering. Videre satses det på å få til en sikker ordning for innsamling av matavfall fra storhusholdninger i Mjøsområdet, og så langt ut som det er praktisk/økonomisk mulig å hente avfallet.

2.1.8 RADIOAKTIVITET I NÆRINGSMIDLER

Fylkesmannen har sekretariatet for koordineringsgruppen for overvåkning av radioaktivitet i næringsmidler. Koordineringsgruppen hadde i 1992 kr 190 000,- til disposisjon, hvorav hele beløpet ble benyttet. Kr 177 300,- ble fordelt til de lokale næringsmiddeltilsyn til dekning av analyseutgifter, mens kr 12 300,- ble benyttet til dekning av fylkesmannens utgifter i forbindelse med sekretariatsfunksjon og utarbeidelse og trykking av årsrapport for koordineringsgruppa.

Oppland var et av de fylker som ble hardest belastet med radioaktivt nedfall etter Tsjernobyl-ulykken i 1986. Fylket har i 1992 opprettholdt et høy overvåkningsaktivitet. Dette innbefatter ordinær måleaktivitet og flere særskilte overvåkningsprosjekter som fylket er pålagt gjennom LORAKON-planen. Dette gjelder småfe (V. Slidre), storfe (Ø. Slidre og Vang), ku- og geitemelk (Ø. Slidre og Vang), vilt (rein, elg, rype) og ferskvannsfisk.

Innholdet av radioaktivt cesium i rein, småfe og melk er fortsatt på et så høyt nivå at det er behov for tiltak som bruk av cesiumbinder i fôr og tidlig sanking for å unngå kassaksjon. Spesielt i år med mye sopp blir problemene betydelige. Når det gjelder utviklingen i innholdet av radioaktivt cesium i ferskvannsfisk har dette avtatt jevnt. I 1992 ble det ikke registrert prøver med innhold av radioaktivt cesium over 1 000 Bq/kg.

2.2 NATURFORVALTNINGSSEKSJONEN

2.2.1 BEMANNING

Seksjonen har i 1992 hatt følgende bemanning:

5 faste stillinger

2 tidsavgrensede stillingshjemer

5 engasjement på tilsammen 32 månedsverk

2.2.2 NATURFORVALTNING OG FRILUFTSLIV

2.2.2.1 Bemanning

Det er tre faste stillinger knyttet til faggruppen, en naturforvalter og to friluftsliv- og naturvernkonsulenter. En 4-års stillingshjemmael for OL-oppfølgning på miljøvernområdet løp fram til 01.11.92. Til arbeid spesielt med verneplaner og forvaltning av verneområder, herunder informasjonstiltak, har en naturforvaltningskandidat vært engasjert i 9 måneder.

En dh-kandidat har vært engasjert i 6 måneder til arbeid med nasjonal registrering av kulturlandskap.

2.2.2.2 Plansaker - prosjektarbeid

Miljøvern avdelingen koordinerer de planfaglige uttalelser fra de enkelte avdelinger ved fylkesmannsembetet, og det er miljøvern avdelingen som etter fullmakt fra fylkesmannen trekker konklusjonene og avgir eventuelle innsigelser. Det har i 1992 vært ca. 165 plansaker til behandling ved miljøvern avdelingen. Faglige innspill og aktiv medvirkning i kommuneplanprosessen har vært høyest prioritert, men p.g.a. mengden reguleringsplaner har mye av tida til planbehandling gått med til reguleringsplanarbeid.

Spesielt viktige satsingsområder som miljøvennlig tettstedsutvikling, bevaring av strandområder og større sammenhengende naturområder, er fulgt opp gjennom spesielle tettsteds- og interkommunale prosjekter. Disse temaene blir også utdypet gjennom avdelingens deltakelse i samarbeidsprosjektet jordbruk/ skogbruk/ miljøvern bl.a. i faggruppa for arealplanlegging.

2.2.2.3 OL-saker

Plansakene utgjør fortsatt en stor del av avdelingens OL-relaterte arbeid. Dette arbeidet består i hovedsak av deltakelse i planmøter og i plangrupper knyttet til de enkelte områder og å gi uttalelser til de enkelte kommunedel-, regulerings- og bebyggelsesplaner.

Planbehandling i samband med endringer i forhold til tidligere godkjente planer for OL-anlegg m.v. har hatt et økende omfang.

Avdelingen har videre deltatt i de interkommunale planprosjektene i Hafjell - Hunderfossen-området og i området Hafjell - Nordseter - Sjusjøen.

Miljøvern avdelingen har stått for arbeidet med innstilling og tildeling av Miljøverndepartementets OL-bevilgning til miljøverntiltak i OL-området. OL-kommunene og fylkeskommunen ble gjennom dette tildelt tilsammen 2,3 mill. kr.

Arbeidet med utvikling av edb-baserte registre og temakart for kommunene i OL-regionen er videreført i samarbeid med Fylkeskartkontoret i Oppland. Videre bearbeiding av data for naturvernområder har vært prioritert.

2.2.2.4 Reklameskilt - OL

Naturvernlovens § 15 gir et generelt forbud mot å sette opp reklameskilt utenfor tettbygd strøk. I særlige tilfelle kan fylkesmannen gi dispensasjon fra denne bestemmelsen. Det som ofte skjer er imidlertid at skilt blir satt opp ulovlig.

Med utgangspunkt i å få en opprydding i den ulovlige skiltingen langs hovedvegene fram mot OL, har arbeidet med fjerning av ulovlig oppsatte reklameskilt vært relativt omfattende i 1992. Det har vært sendt krav om fjerning av ulovlig oppsatte skilt til en rekke private bedrifter.

Vegvesenet har intensivert sin innsats tilsvarende. Med hjemmel i vegloven kan vegvesenet kreve fjernet skilt som står nærmere enn 30 meter fra vegens midtlinje. Vegvesenet har i tillegg gitt miljøvernavdelingen opplysninger om skilt utenfor 30 meter fra midtlinjen. For å sikre likebehandling har det derfor vært nødvendig å følge opp en rekke henvendelser fra vegvesenet også.

2.2.2.5 Kulturlandskap

Fylkesmannen har deltatt i/gitt støtte til gjennomførte kulturlandskapsprosjekter. Spesielt tiltak som fremmer tilgjengelighet og ferdsel i opplevelsesrike kulturlandskapsområder er blitt prioritert. Heidal følges fortsatt opp spesielt som ett av tre nasjonale pilotprosjekter i Norge. Fylkesmannen har ellers deltatt i behandlingen av den nye ordningen med tilskott til tilplanting av jordbruksareal ute av drift.

Arbeidet med Nasjonal registrering av verdifulle kulturlandskap etter opplegg fra Direktoratet for naturforvaltning er satt i gang. Registreringer er til nå gjennomført i kommunene Lom, Ringebu, Øyer og Gausdal.

Avdelingen deltar aktivt i fylkets samarbeidsgruppe for kulturlandskap og likedan i en særskilt faggruppe for kulturlandskap knyttet til prosjekt MOGOP.

2.2.2.6 Sysselsettingstiltak

Fylkesmannen har en sentral rolle i arbeidet med samordning av de ulike ordningene for arbeidsmarkedstiltak. Fylkesmannen fordelte i juli en bevilgning gjennom revidert nasjonalbudsjett på 1 mill. kr. til miljøsysselsetting i kommune i Oppland. Tildeling til kommunene av ulike typer miljøvernrettede tiltaksmidler er søkt samordnet med andre tilskottsmidler til kommunale prosjekter. Ved hjelp av disse midlene har de fleste kommunene i fylket kunnet holde en høy aktivitet på tiltaksrettet miljøvernarbeid i 1992. Mot slutten av året deltok miljøvernavdelingen i Opplandsmodellens samordningsopplegg for arbeidsmarkedstiltak i 1993.

2.2.2.7 Forvaltning av verneområder

Som en oppfølging av vedtaket om vern av 23 våtmarksområder i 1990, fortsatte arbeidet med merking av grensene til disse. I alt ble grensene til 8 verna våtmarksområder merka med grensemerker og skilt, foruten at det ble foretatt supplerende merking i flere andre verneområder. Det gjenstår nå merking av 5 områder.

Arbeidet med erstatningsoppjøret som følger av vernet av våtmarksområdene har fortsatt. I den forbindelse ble arbeidet med skjøtselsnotat for Lågendeltaet naturreservat og fuglefredningsområde videreført, botnforholda i Lomendeltaet fuglefredningsområde ble kartlagt, og strandsona i Totenvika naturreservat dokumentert med bilder. Det er fastsatt en rekke forvaltningsmessige forutsetninger for den enkelte lokalitet i forbindelse med erstatningsoppjøret. Erstatningssakene er sluttført for Langtjeden naturreservat og delvis også for Trettenstryka fuglefredningsområde gjennom minnelige avtaler. Sakene for naturreservatene Vindflomyrene, Stormyra og Geiteryggmyra har vært oppe i Høyesterett og henvist til ny behandling i lagmannsrett. Det har vært holdt overskjønn for Øktmyrene og Flåmyra naturreservater. Denne saken er anket inn for Høyesterett.

Lokal høring av utkast til verneplan for barskog i Øst-Norge er sluttført. Et sammendrag av innkomne uttalelser sammen med fylkesmannens kommentarer og tilrådinger er oversendt Direktoratet for Naturforvaltning. 15 lokaliteter med et produktivt barskogsareal på ca. 13 500 daa ble tilrådd fredet og sendt på sentral høring, mens 15 lokaliteter med et produktivt areal på 33 700 daa ble tilrådd sendt på sentral høring uten å ta stilling til fredning eller ikke. 2 lokaliteter ble tilrådd tatt ut av verneplanen.

Det er utarbeidet forslag og sendt på lokal høring forslag om utvidelse av 2 lokaliteter i barskogsplanen.

Det er gjennomført skogregistreringer i 10 av barskogslokalitetene med tanke på å komme tidlig i gang med minnelige forhandlinger om erstatninger etter at barskogsplanen er vedtatt.

7 barskogslokaliteter i fylket ble midlertidig vernet som en følge av oppstartet hogst eller fare for hogst. Det midlertidige vernet av 2 lokaliteter som tidligere er vernet ble forlenget.

Lokal høring i Oppland av verneplanutkast for myrer i Hedmark fylke er gjennomført og oversendt fylkesmannen i Hedmark. Det gjelder Atnasjømyrene som delvis ligger i Oppland.

Det er utarbeidet utkast til ny driftsplan for skogsdrifta i Indre Vassfaret landskapsvernområde. Utkastet vil nå bli sendt på høring. Det er opprettet et eget kontaktutvalg for de ulike brukerinteressene knyttet til verneområdene i Vassfaret, med representanter fra gunneierne, kommunene, skogbruksetatene og fylkesmennene i Buskerud og Oppland.

Når det gjelder vern av enkeltområder ble arbeidet med utvidelse og endring av verneforskriftene for Fokstumyra naturreservat påbegynt, samt arbeidet med å forberede et vedtak om varig vern og endring av

vernekategori for Smådalen landskapsvernområde som nå er midlertidig vernet.

Praktisk skjøtselsarbeid er igangsatt i Kalstad naturreservat gjennom Gausdal kommune, og for forvaltning av Østhagan landskapsvernområde har det vært befaringer og kontakt med Lunner kommune.

I løpet av året er det behandlet 30 dispensasjonssaker i forhold til forskriftene for verneområdene.

Gjennom en egen avtale har Statskog Oppland fått ansvaret for oppsynet knyttet til samtlige verneområder i fylket bortsett fra nasjonalparkene, Vassfaret og verneområder på privat grunn i Ringebu kommune.

Av informasjonsmateriell som ble utarbeidet var bl.a. brosjyren "Verna våtmark i Oppland". Brosjyren er trykket i tilsammen 3500 eks., og den ble distribuert over hele fylket. Når det gjelder informasjonsplakater til å sette opp ute ved verneområder, ble arbeidet med de resterende plakatene for våtmark satt i gang (7). Plakatene er nå under trykking. Det ble også arbeidet videre med plakater for de verna myrområdene (13). Plakatene er for tiden under arbeid hos grafiker. Plakater og tavler ble satt opp eller levert for oppsetting i 11 områder, tilsammen 27 plakater. Arbeidet med opptrykk på papir av alle informasjonsplakatene som er ferdige/under arbeid, ble også satt i gang. Noe mindre omfattende materiell såsom oversettelse av deler av plakatene til andre språk, opptrykking og distribuering av disse er også gjort.

Arbeidet med oppføring av et fugletårn i forbindelse med Dokkadeltaet naturreservat ble så og si slutført. Prosjektet var et samarbeid mellom fylkesmannen og Søndre Land kommune, og kommunen stod for det praktiske arbeidet. Materialer til et fugletårn på Fokstumyra naturreservat ble kjøpt inn og det forberedende arbeide påbegynt.

Noe av dataene i Edna-registeret ble oppdatert, og for DN ble det laget en arealoversikt og også oversikt over naturtyper i det enkelte verneområde.

2.2.2.8 Friluftsliv

Innsatsen på dette feltet har vesentlig dreid seg om oppfølging av friluftslivsinteressene i den daglige planbehandlingen og deltakelse i planprosjekter, arbeid med friluftslivsprosjekter, behandling av tilskuddssaker og arbeid med arealdel av en handlingsplan for friluftsliv.

Plan- og prosjektarbeidet har vært knyttet til tettstedsutvikling, turveger, kulturlandskap, vassdrag og interkommunale planer.

I 1992 kom det inn 40 støtteberettigede søknader på tilsammen kr 425 400,- over friluftslivsmiddelordningen. Det ble gitt i alt kr 140 000,- i støtte til 18 planleggings- og opparbeidings tiltak. Videre ble det gitt tilsagn om kr. 162 500,- i støtte til sikring av 4 områder.

Miljøvernavdelingen har deltatt på fylkesfriluftsnemndas møter og befaringer og ellers bidratt i den grad fylkeskommunen har ønsket det.

I forbindelse med idedugnad for handlingsplan for friluftsliv, har miljøvernavdelingen tatt initiativ til etablering av en "møteplass" for organisasjoner og etater som arbeider med friluftsliv på fylkesnivå. Det ble arrangert to "møteplasser" i 1992.

2.2.2.9 Motorferdsel i utmark

Motorferdsel i utmark reguleres av lov om motorferdsel i utmark og vassdrag. I tillegg til loven regulerer en nasjonal forskrift bruken av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag. Eventuelle kommunale forskrifter gjelder i tillegg til loven for bruk av motorfartøy og luftfartøy. I tillegg til dette finnes flere muligheter for å fastsette nærmere bestemmelser i tilknytning til loven og den nasjonale forskriften. Mange kommuner i Oppland har ønsket å benytte disse mulighetene for å oppnå tilsvarende restriktive praksis som med tidligere kommunale forskrifter.

Et såvidt komplisert regelverk kombinert med kommunenes ønske om en restriktiv praksis, medfører et stort veiledningsbehov. En rekke henvendelser fra enkeltpersoner som ønsker å utøve motorferdsel medfører og et stort behov for avklaring i forhold til regelverket.

Med hjemmel i §§ 5 og 6 i den nasjonale forskriften kan kommunene gi tillatelse til ulike typer motorferdsel som ellers ikke er tillatt etter lov og forskrift. Mye tid går også med til avklaringer m.h.p. muligheter og begrensninger som følge av disse §§. Miljøvernavdelingen utarbeider to ganger årlig en oversikt over kommunens dispensasjonspraksis, en oversikt for sommersesongen og en for vintersesongen.

Sist utarbeidete rapport for sommersesong er for sesongen 1991. Det ble da gitt i alt 43 tillatelser etter § 6 i den nasjonale forskriften. Med unntak for kommunene Dovre (11) og Ringebu (10) ble det gitt fra 0-3 tillatelser i hver kommune.

I vintersesongen 1991/92 ble det behandlet i alt 229 søknader om dispensasjon i kommunene i Oppland. Av disse ble 195 innvilget. Av i alt 34 avslåtte søknader ble 5 påklaget. Ingen klager ble tatt til følge.

Ved siste endring av den nasjonale forskriften (03.12.1990) ble bestemmelsen om ervervsmessig kjøring fremhevet som en sentral bestemmelse. I de fleste kommunene i Oppland der det er behov for det er det nå etablert ordning med ervervskjørere. Det er imidlertid fortsatt et stort behov for justeringer i ordningene og avklaringer i forhold til hvor mange tillatelser det bør være i hver kommune og kriterier for hvem som skal kunne gis slik tillatelse.

2.2.2.10 Miljølære

Hovedinnsatsen innen miljølære har i 1992 vært gjennom deltakelse i fylkeskontaktgruppa for miljølære. En representant for miljøvernavdelingen har sammen med tilsvarende fra

fylkeskulturetaten i Oppland fylkeskommune og jord- og skogbruksetaten ved fylkeslandbrukskontoret vært faglig ansvarlig for et kurs for lærere med tema kulturlandskap. Kurset har hatt en todagerssamling i 1992 og fortsetter med to samlinger i 1993.

Miljøvernnavdelingen har også bidratt ved tilsvarende kurs som har tatt utgangspunkt i miljøvernnavdelingens undervisningsopplegg "Mange bekker små".

I tillegg til dette kommer informasjon og veiledning som følge av henvendelser fra lærere og elever. Forespørsler om hjelp til undervisning og om materiell utgjør hovedtyngden av slike henvendelser.

2.2.3 FISK

2.2.3.1 Bemanning

Fiskesektoren har hatt 1 fast stillingshjemmel, 1 to-års stillingshjemmel og 2 engasjementer, som til sammen har utgjort 2.6 årsverk i 1992.

2.2.3.2 Veiledning og informasjon

Det er analysert og vurdert prøver av fiskebestanden i en rekke vann i 1992. Det har vært gjennomført mange møter og befaringer i forbindelse med lokal fiskeforvaltning.

2.2.3.3 Fiskeforskrifter og oppsyn

Fiskeforskriften for Ringebu og Østre Toten er revidert i 1992.

Direktoratet for naturforvaltning bevilget kr. 50 000,- i tilskudd til fiskeoppsynsvirksomhet i Oppland (inkludert de deler av Mjøsa som ligger i Hedmark og Akershus) i 1992. Oppsynsvirksomhet i lokaliteter med særlig verneverdige og utsatte fiskebestander, i første rekke storaurebestander, er prioritert ved tildelingen av midler. Fylkesmannen har administrert fiskeoppsynet på Mjøsa (i regi av "Operasjon Mjøsørret") og på Randsfjorden.

2.2.3.4 Forsuring og kalking

I samarbeid med Naturvernforbundet i Oppland og næringsmiddeltilsynet for Sør-Gudbrandsdal er det samlet inn vannprøver fra 30 lokaliteter i 1992. Overvåkningsprogrammet ble startet opp i 1987, og er en oppfølging av SFT's "1 000 sjøers undersøkelse" i 1986.

Rammen for lokale kalkingstiltak for 1992 var kr 336 000,- og kr 75 000,- til oppfølging. Det ble behandlet 11 søknader om tilskott til kalking. Det ble gitt kr 275 120,- i tilskudd til 10 prosjekter. Den lokale egenfinansiering av kalkingsprosjektene var mellom 15 og 20 %. Totalt ble det kalket 15 vann. Vannanalyser er foretatt for 40 kalka vann.

Fjorda i Gran er et nasjonalt kalkingsprosjekt, og aktiviteten her omfatter utvikling og testing av nye kalkingsmetoder og overvåkning. Totalt hadde fylkesmannen en ramme på kr. 105 000,- til dette

prosjektet i 1992. NIVA har gjennomført overvåkning av vannkvalitet, bunndyr og fisk finansiert av Direktoratet for Naturforvaltning.

2.2.3.5 Kultiveringsplan for fylket

Arbeidet med å utarbeide en plan for fiskeutsetting og settefiskproduksjon i fylket ble igangsatt i 1992. Arbeidet er planlagt fullført i 1993. Planen vil danne grunnlag for regulering av kultiveringsvirksomheten i fylket.

2.2.3.6 Fiskefondet

Fylkesmannen mottok kr 610 000,- til fordeling til lokale fiskeformål i 1992. Fylkesmannen hadde 38 søknader med et totalt søknadsbeløp på kr 1 953 900,- til behandling. De totale kostnadene av de omsøkte prosjektene var kr 627 4375,-. Tilskuddsbeløpet på kr 610 000,- ble fordelt på ialt 20 prosjekter, med en total kostnad på kr 4 002 434,-. Prosjekter med sikte på å bedre fritidsfisketilbudet og å styrke særlig verdifulle fiskestammer ble høyt prioritert ved fordelingen. De støttede prosjektene ga en sysselsetting på 116 ukeverk i form av direkte innleid arbeidskraft. I tillegg kommer de sysselsettingsmessige virkningene av innkjøpte varer og tjenester.

I Oppland var det 6 søknader om tilskudd til settefiskanlegg og fisketrapper. Søknadene hadde et samlet søknadsbeløp på kr 1 211 000,-. Et av de omsøkte prosjektene mottok kr. 60 000,- i tilskudd fra Direktoratet for naturforvaltning.

2.2.3.7 Innsjøbeiting i Mjøsa - Operasjon Mjøsørret

Prosjektet er et samarbeid mellom Direktoratet for naturforvaltning, fylkesmennenes miljøvern avdelinger i Hedmark og Oppland og lokale fiskerforeninger og rettighetshavere. Prosjektet startet i september 1988, og er forutsatt å vare ut 1993. Hovedformålet er å øke produksjonen og avkastningen av ørret i Mjøsa og tilløpselvene, samt stimulere til fiske og friluftsliv.

I 1992 har fylkesmannen i Hedmark hatt ansvaret for prosjektets sekretariat, men fylkesmannen i Oppland har hatt ansvaret for flere enkeltoppgaver i prosjektets regi. Det er gjennomført biotopforbedrende tiltak i flere tilløpselver til Mjøsa, rustet opp settefiskanlegg, veiledet settefiskanlegg, merket fisk, bearbeidet sik og lagesildprøver, og arbeidet med etableringen av et samarbeidsorgan for fisketiltak i Mjøsa, "Mjøsa Fiskeforvaltning".

2.2.3.8 Bedre bruk av fiskeressursene i regulerte vassdrag i Oppland

Prosjektet "Bedre bruk av fiskeressursene i regulerte vassdrag i Oppland" er et samarbeid med Glommens og Laagens Brukseierforening, Foreningen til Bægnavassdragets Regulering og Oppland Energiverk når det gjelder fiskeribiologiske etterundersøkelser i regulerte vassdrag i Oppland fylke. Prosjektet startet 01.01.1989. Hensikten med prosjektet er å samordne driften av de fiskeribiologiske etterundersøkelsene i fylket og også å følge opp undersøkelser med tiltak for å få en bedre utnyttelse av de ressurser som brukes til fisketiltak i regulerte vassdrag. Miljøvern avdelingen hos fylkesmannen i Oppland har det faglige og administrative ansvaret for prosjektet.

I 1992 har 9 utsettingspålegg vært vurdert, og det er gitt pålegg i Mørstadvfjorden og Randsfjorden, samt at påleggene i Hornsjøen, Aursjøen, Raudalsvatnet, Breidalsvatnet og Tyin har blitt endret.

Det har vært gjennomført ordinære etterundersøkelser i Dokkfløyvatn, Våsjøen, Volbufjorden og Nord Mesna. I Rysna elv ble det foretatt en undersøkelse med elektrisk fiskeapparat for å undersøke fiskebestanden i elva. I forbindelse med planene om utbygging av Fossheimfoss er det gjort en enkel undersøkelse i Ferisfjorden. Resultatene fra disse blir rapportert i fagrapporten.

Prosjektet har i 1992 deltatt i Norsk institutt for naturforskning pågående settefiskundersøkelser i Tesse, Vinstern og Kaldfjorden/Øyvatnet. Undersøkelsene av tilslag på settefisk av den lokale storaurestammen i Våla under ledelse av M. Liebe (Ringeby kommune) har blitt fulgt opp.

Med tanke på eventuelle behov for habitatforbedringstiltak har det blitt gjennomført registreringer i følgende bekker og elver: Tilløpsbekker til Lågen, tilløpsbekker til Gausa, tilløpsbekker til Vinsteren og Vinstervatna, tilløpsbekker til Randsfjorden i Jevnakerdistriktet samt Gullerudelva og Minneelva, og tilløpsbekker til Hornsjøen. Habitatforbedringstiltak har blitt gjennomført i tilløpsbekker til Hornsjøen, tilløpselver til Randsfjorden i Jevnakerområdet, samt i tilløpsbekker til Gausa.

I tillegg er det gjennomført fangstregistreringer i 14 lokaliteter. Det er videre utført ekkoloddregistrering på Randsfjorden og Nord Mesna. Det har vært foretatt en registrering av oppgang av aure i fisketrappa i Harpefossen.

For å følge naturlige svingninger i et uberørt vassdrag er det gjennomført undersøkelser i Atnavassdraget og Øvre og Nedre Revsjøen.

2.2.3.9 Tiltak for å bedre fritidsfisketilbudet

Det er i 1992 gjennomført en rekke tiltak for å bedre allmennhetens adgang til fritidsfiske i Oppland. Tiltakene omfatter organisering av fiskekortområder, informasjon og fysisk tilrettelegging av fiskeplasser. Et arbeide med en fullstendig oversikt over fiskemulighetene i fylket er igangsatt.

2.2.3.10 Fiskekortsalg

Det blir årlig samlet inn statistikk for salg av fiskekort i Oppland. Tabellen viser oversikt over registrert antall fiskekort i de enkelte år og antall fiskerettighetshavere som har innlevert rapport over fiskekortsalg. For 1992 er innsamlingen av oppgaver fra de enkelte foreninger og lag ikke avsluttet, og de oppgitte tallene er derfor langt lavere enn det totale fiskekortsalg i fylket i 1991. For de som har levert oppgaver både for 1991 og 1992 har det vært tilnærmet ingen endring av kortsalg fra 1991 til 1992.

År	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992
Fiskekort	30493	35060	29720	29054	36102	38486	43750	39699	14789
Ant. svar	74	82	100	88	97	106	111	99	32

2.2.3.11 Fiskedød i Begnavassdraget

Høsten 1990 og 1991 oppstod det omfattende dødelighet på sik i Begnavassdraget. De største forekomstene av syk og død sik ble registrert i Strondafjorden og Aurdalsfjorden, men også i Fløafjorden og i Begna elv ved Bagn ble det observert syk og død fisk. Det er vesentlig sik som er angrepet, med også noe syk aure er påvist. Siken var kraftig angrepet av soppen saprolegnia. Det har vært flere teorier om hva som er den utløsende årsaken til fiskedøden i vassdraget, der både forurensning, algeoppblomstring og bakterieinfeksjoner har vært nevnt. Det ble i 1991 foretatt en rekke undersøkelser i vassdraget. Veterinærinstituttet undersøke syk og død fisk, næringsmiddeltilsynet og fylkesmannen undersøke vannkvaliteten og NIVA undersøkte algesamfunnet. Fylkesmannen har i 1992 sammenstilt en rapport om de undersøkelser som ble gjennomført i tilknytning til fiskedøden, og senere fulgt opp med nye analyser av fiskebestanden for å dokumentere skadeomfanget på fiskebestanden etter episoden i 1991.

2.2.4 VILT

2.2.4.1 Bemanning

Fram til 01.07.92 var det en fast stilling knyttet til fagfeltet. Engasjementet som rovviltkonsulent for Oppland og Buskerud sto vakant i ca. to mndr. da bjørn Tore Bækken sluttet i stillingen. Ved at viltforvalteren ble tilsatt som seksjonsleder har innsatsen på saksfeltet blitt redusert.

2.2.4.2 Informasjonsvirksomhet

Det er avholdt fellesmøte for viltnemndene i fylket, fellesmøte for viltnemndene i Valdres og det er avholdt et kurs for nye medlemmer i viltnemndene i Hedmark og Oppland over tre dager på Skogbrukets kursinstitutt. I tillegg har viltforvalter deltatt som foredragsholder på en rekke kveldsmøter og helgekurs om viltforvaltning.

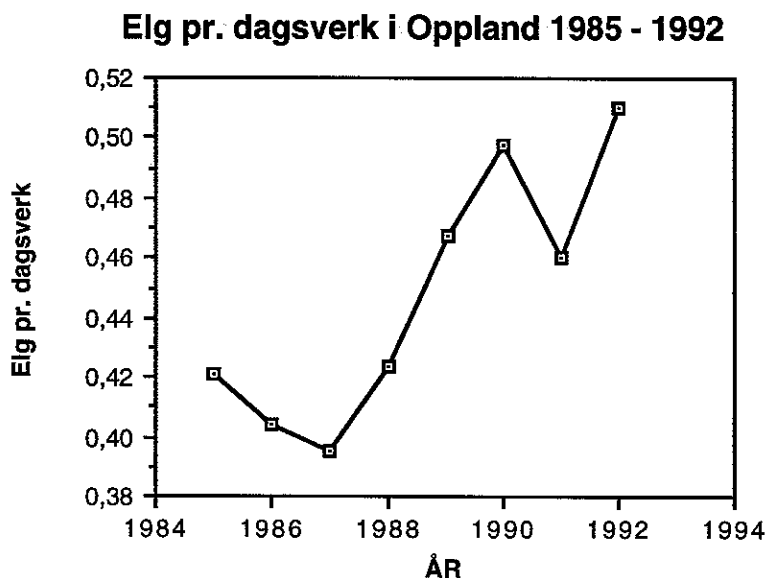
2.2.4.3 Fylkesdelplan for Rondane

Miljøverndepartementet godkjente i oktober en fylkesdelplan for Rondane som har som mål å sikre villreinstammen i området på kort

og lang sikt. Fylkesmennene i Hedmark og Oppland har et ansvar for å bidra med konkrete innspill i plansammenheng slik at planen kan tjene hensikten.

2.2.4.4 Elgforvaltning

Elgstammen er fortsatt i vekst og det er et mål å få til et uttak i stammen som kan bidra til at stammen reduseres noe av hensyn til vinterbeitesituasjonen i de viktigste vinterbeitene.

Figur 1 Sette elg pr. dagsverk i Oppland i perioden 1985 - 1992.

Sett elg- data for 1992 indikerer at det fortsatt er en vekst i stammen til tross for at det ble tatt ut 8 % (230) flere elg i 1992 i forhold til året før.

Det er utarbeidet en rapport om elgbeiteundersøkelser foretatt i Gausdal Vestfjell og i Ringebu. Rapporten er laget som en kokebok for liknende undersøkelser i andre kommuner. Også i 1992 ble det samlet inn materiale fra felt elg i flere kommuner i Oppland som et ledd i overvåkningsprogrammet på landsbasis.

2.2.4.5 Rovviltforvaltning

Fylkesmannen i Oppland har også i år hatt ansvar for dokumentasjon av skader forvoldt av fredete rovdyr på husdyr i Oppland og Buskerud.

Skadedokumentasjon

Fylkesmannen har hatt hovedansvaret for dokumentasjon av rovviltskader på husdyr siden 1989, og denne ordningen er nå gjort permanent. Arbeidet med dokumentasjon av skader har krevd større ressurser i år enn tidligere, fordi antall meldte skadetilfeller har økt. Fylket har hatt besøk av streifindivider både av bjørn og ulv i 1992, noe som også har bidratt til flere skadesaker. Nytt av året er at skader forvoldt av gaupe er erstatningsberettiget. Dette har også økt antall skadesaker.

Totalt er 110 dyr/kadaver undersøkt med tanke på fredet rovvilt i 1992 (mot 67 i 1991). Av disse er 69 husdyr (63 %) sannsynliggjort drept av fredet rovvilt, mens 8 tilfeller (7%) skyldes andre årsaker (sykdom, påkjørsel o.l.), og 33 tilfeller (30%) står uoppklart. Av de oppklarte tilfellene sto jerv for ca. 70 % av tapene, mens bjørn sto for ca. 14 %, og ulv og gaupe begge for ca. 8 %. Kongeørn er mistenkt som skadegjører på sau i to tilfeller. Det er utarbeidet en samlet oversikt over årets skadesaker i en egen rapport.

Samarbeidet mellom lokale styringsgrupper og fylkesmennene i Oppland, Sør-Trøndelag og Møre og Romsdal om utprøving av tilsynsordninger i områder med kronisk jervskade har fortsatt også i 1992. En vurdering av prosjektet så langt tyder på at effekten i form av reduserte tap er begrenset, mens effektene i form av bedre oversikt i beiteområdene og raskere påvisning av skader er god.

Nye forvaltningsoppgaver på rovviltsektoren

Rovviltmeldinga (Stortingsmelding nr. 27) som kom i løpet av året har lagt viktige premisser for den framtidige rovviltforvaltningen, og nye oppgaver foreslås delegert til fylkesmannen. Ordningen med dokumentasjon av skader er nå gjort permanent, og fylkesmannen har fått ansvaret for behandling og utbetaling av erstatninger for rovviltskade. Et nytt felles databasesystem skal i 1993 tas i bruk for å samordne rovviltmeldinger, kadaverundersøkelser og erstatningssøknader.

Forslag til nye forvaltningsforskrifter for forvaltning av bjørn, ulv, jerv og gaupe har vært til høring i 1992, og ventes å tre i kraft i løpet av våren 1993. Det legges opp til å gi fylkesmannen nye oppgaver med bestandsregistreringer av store rovdyr, noe som for vår del særlig blir aktuelt i forhold til jerv og gaupe. Det er i løpet av året tatt kontakt med kommunene i fylket for en samordning av registreringer på gaupe, og det er planlagt utprøving av forskjellig metodikk for sportakseringer regionalt.

2.3 VASSDRAGSFORVALTNING

2.3.1 BEMANNING

Arbeidsområdet har en stilling. I tillegg utføres det betydelige vassdragsforvaltningsoppgaver innen avdelingens to seksjoner. Stillingen som vassdragsforvalter er ikke plassert i seksjon, og har i 1992 sortert direkte under miljøvern sjefen.

2.3.2 SAKSBEHANDLING

Vassdragsforvalteren har hatt 882 saker, mot 687 saker i 1991, mot 496 saker i 1990 og 414 i 1989. Økningen skyldes at vassdragsforvalteren har vært avdelingens hovedsaksbehandler for reguleringsplansaker. Plansakene utgjorde 497 saker, slik at det er behandlet bare 385

vassdragsforvaltningssaker. Denne nedgangen skyldes både at 1992 har vært et relativt stille år med hensyn til vassdragssaker, men også at "lokal overvåking" og fiskeoppdrettssakene har vært ivaretatt av forurensningsseksjonen i 1992. Masseuttakssaker, vannkraftsaker, forbygningssaker, vassdragsplaner og Aksjon vannmiljø har utgjort det største antallet saker.

2.3.3 SAMLA PLAN OG VERNEPLAN IV

Stortingsmeldinga "Om samlet plan for vassdrag" ble lagt fram for Stortinget i 1992, i forbindelse med den andre rulleringen av Samla Plan for vassdrag, som skal ferdigbehandles i Stortinget i 1993 sammen med Verneplan IV for vassdrag og Nasjonalparkmeldinga.

Tabellen viser gruppe og kategoriplassering for de ulike prosjektene og alternativene som har vært med i Samla Plan behandlingen i 1991-92:

ALTERNATIV	GRUPPE	KATEGORI
ØVRE OTTA, V II alt. B2b (alt. A)	5	I
ØVRE OTTA, V II alt. B2b (alt. B)	7	II
ØVRE OTTA, V II alt. B2b (alt. C)	8	II
VINDIN, alt. A	3	I
VINDIN, alt. A1	10	II
VINDIN, alt. B	9	II
VINDIN, alt. B1	3	I
JORA, alt. A2	3	I
JORA, alt. B2	5	I

Kategori I omfatter prosjekter som kan konsesjonsbehandles for å bidra til energidekningen i årene framover.

Kategori II omfatter prosjekter som kan nyttes til kraftutbygging eller andre formål, og som ikke kan konsesjonsbehandles nå.

Etna og Tromsa er tatt ut av Samla plan og overført til verneplan IV, sammen med vassdragene Finna, Bøvri, Skjøli, og Ostri med Tundra. Verneplan IV er også til behandling i Stortinget.

2.3.4 TEKNISKE INNGREP I VASSDRAG

Sikring av allmenne interesser som naturvern, fiske og friluftsliv i inngrepssaker (kraftutbyggingskonsesjoner, konsesjonsfornyelser/hjemfall, kraftlinjesaker, masseuttak, forbygninger, senkning/kanalisering, og veger nær vassdrag) har vært prioritert. De fleste sakene som angår tekniske inngrep i og langs vassdrag er tverrsektorielle og behandlingen av sakene krever

koordinering av faglige innspill fra de ulike fagområdene innenfor miljøvernavdelingens ansvarsområde.

Arbeidet med tiltaksplan for Otta og Lågen ved Otta tettsted er slutført, og videreføres nå av kommunen. Planen har utgangspunkt i flomproblemen ved Otta tettsted pga. isoppstuvning, men skal også ivareta naturvern- og friluftsinteressene langs vassdraget i tilknytning til tettstedsutviklingen, og bygging av gang/sykkelveg langs E6. Planen består av flere separate delproblemer som planlegges hver for seg og som vil ha svært ulikt tidsperspektiv når det gjelder gjennomføring.

Vassdragsplan for Gausa har kommet igang.

Vassdragsplan for Valdres er organisert og på det nærmeste fullfinansiert, med sikte på gjennomføring i 1993.

Vassdragsplan for Otta-elva er finansiert og organisert med oppstart i 1993.

2.4 MILJØVERN I KOMMUNENE - MIK

Miljøvernavdelingen har en viktig rolle i oppfølgingen av St. meld. nr. 34 (1990 - 91) Om miljøvern i kommunene, bl. a. ved å ta initiativ til kurs- og opplæringsvirksomhet særlig rettet mot de nye miljøvernlederne. Det er i løpet av 1992 avviklet tre fylkesvise konferanser, hvorav en hadde både politikere /rådmenn og miljøvernledere som målgruppe. Konferansene har vært holdt dels i samarbeid med KS-Oppland og dels i samarbeid med fylkeskommunen.

Det tilligger miljøvernavdelingen å forestå fordelingen av statlige midler øremerket miljøvernkompetanse i kommunene. Tilskuddsmidlene skal gi kommunene mulighet til å skaffe seg miljøvern faglig kompetanse, fortrinnsvis ved å tilsette miljøvernleder i rådmannens stab. Kriteriene for tildeling av tilskudd er basert på folketallet. I Oppland er det tre kommuner som får refundert utgifter bare til 1/2-stilling, og disse kommunene har derfor kombinert miljøvernlederstilling med annen kommunal stilling. Samtlige kommuner i Oppland har i løpet av 1992 tilsatt miljøvernleder.

Alle kommunene har også vært igjennom en diskusjon om ulike alternativer for plassering av det politiske ansvaret for miljøvernarbeidet. Ved årsskiftet var fordelingen på de ulike alternativer slik:

Formannskapet	9	kommuner
Eget utvalg under formannskapet	6	"
Eget hovedutvalg	8	"
Annen løsning	3	"

En viktig oppgave for miljøvernavdelingen er å bidra til utvikling av kommunale miljøvernplaner som kan legges til grunn for samarbeidstiltak mellom kommunale, fylkeskommunale og statlige myndigheter. I mange kommuner, spesielt i de kommunene som var med i prøveperioden, er det satt i gang slike tiltak.

På mange områder innenfor miljøvernsektoren er det aktuelt med interkommunalt samarbeid. Det gjelder utnyttelsen av vannressursene, renovasjon, utnyttelse / vern av store sammenhengende naturområder o. l. Et eksempel på det siste kan være Fylkesdelplan for Rondane, hvor bevaring av villreinstammen var utgangspunktet. Det er også satt i gang interkommunale prosjekter når det gjelder vannressursene bl. a. i Valdres.

I MIK-forsøkene var delegering av oppgaver og ansvar til kommunene et viktig element. Erfaringene så langt viser at et godt utviklet kommunalt miljøvern, faglig og politisk er en nødvendig forutsetning for å flytte oppgaver og ansvar ned på kommunenivå. Men erfaringene viser også at der hvor dette har skjedd ligger det an til et langt bedre samarbeid mellom fylkesnivået og kommunene om løsning av viktige oppgaver. Samordning, effektiv gjennomføring av tiltak, gode og effektive samarbeidsrutiner, riktig ressursfordeling og riktig beslutningsnivå vil være viktige stikkord i det videre arbeid med kommunalt miljøvern.

2.5 KONTOR OG FORVÆRELSE

Kontorsektoren ved avdelingen har 3.5 faste stillinger. Budsjettmessig er disse underlagt Administrasjonsdepartementet. Nesten alle saksbehandlere er nå inne på EDB. Men overgang til nytt arkivsystem med større arbeidsmengde, samt større mengde spesielt utgående post, fører med seg at bemanningen fortsatt er passende.

Utføringen av administrative funksjoner av ulike slag er en nødvendig forutsetning for at avdelingen skal få løst sine oppgaver, og av vesentlig betydning for avdelingens anseelse og effektivitet. De ansatte på kontorsektoren er i mange sammenhenger avdelingens ansikt utad. Det blir kontorpersonalets oppgave å yte best mulig service både innenfor egen avdeling og utad mot publikum. Derfor er det lagt vekt på at kontorpersonalet har kunnet få mer innsikt i arbeid og saker innenfor forskjellige saksområder.

Anvisningsmyndighet og kontroll tilligger avdelingen. Avdelingens budsjett er på ca 5.3 mill kr. I tillegg ble avdelingen tilført ca 28 mill kr i prosjektmidler, samt oppdragsinntekter. Medregnet forvaltningsbudsjett og prosjektmidler, var det totale omløp av midler i 1992 ca 33 mill kr.

3. TILSATTE VED MILJØVERNAVDDELINGEN PR. 1. JANUAR 1993

PER SVARDAL

PS (rom-B-349, tlf. 6050)

MAGNE DRAGESET

MD (tlf. 6072)

PEDER BREVIG

PEB (rom-B-366, tlf. 6071)

TOR ERIK URDAHL

TEU (rom-B-365, tlf. 6070)

EYVIND LOME

EL (rom-B-363, tlf. 6068)

STEINAR FOSSUM

SF (rom-B-364, tlf. 6069)

ELINHILDE

EH (rom-B-362, tlf. 6067)

TOR BRUSTUGUN

TB (rom-B-367, tlf. 6066)

Fylkesmiljøvernssjef

- leder og koordinerer arbeidet ved avdelingen

Seksjonsleder forurensning (perm.)

- prosjektleder for "Prosjekt avfall og gjenvinning i Hedmark og Oppland"

Overingeniør

- forurensningssaker (Gudbrandsdal)
- sanerings- og andre VA-planer
- lån og tilskudd
- utslipp fra turistbedrifter, institusjoner, etc.
- VA-faglig planbidrag
- veiledning og informasjon
- jordreanseanlegg
- vannforsyning

Overingeniør

- forurensningssaker (Lillehammer og Vest-Oppland)
- kommunale avløpsanlegg
- sanerings- og andre VA-planer
- lån og tilskudd
- utslipp fra turistbedrifter, institusjoner, etc.
- VA-faglig planbidrag
- veiledning og informasjon
- driftsassistanse og utslippskontroll
- høygradige reanseanlegg
- industriutslipp (vann og avløp)

Avdelingsingeniør

- avfall (inkl. spesialavfall)
- støysaker
- vegplaner (reg. og komm. planer)
- EDB-koordinator i avdelingen
- industrisaker/luft

Avdelingsingeniør (vikariat)

- landbrukssaker (Vest-Oppland)
- spredt bebyggelse (Vest-Oppland)
- slamplan for Oppland

Overingeniør (vikariat)

- landbrukssaker (Lillehammer og Gudbrandsdalen)
- spredt bebyggelse (Lillehammer og Gudbrandsdalen)
- fiskeoppdrett

Fung. seksjonsleder forurensning

- samordning innen seksjonen
- lån og tilskott

VIBECKE MOHR

VM (rom B-350, tlf. 6055)

GEIR VAGSTEIN

GV (rom-B-357, tlf. 6062)

JUSTEIN SKURDAL

JS

DAGFINN CLAUDIUS

DC (rom-B-352, tlf. 6057)

KOLBJØRN HOFF

KH (rom-B-353, tlf. 6058)

RUNABØ

RB (rom-B-351, tlf. 6056)

ODD KJÆREM

OK (rom-B-361, tlf. 6077)

- kommunale avgifter
- næringsmiddeltilsyn
- saker av generell karakter

Eng. avdelingsingeniør

- forurensningssaker

Seksjonsleder naturforvaltning

- samordning innenfor seksjonen
- viltstell
- saker på viltsektoren delegert til fylkesmannen fra DN
- storviltforvaltning
- veiledning, informasjon
- erstatningssaker
- tilskuddssaker
- viltnemndenes økonomi
- planbidrag

Fiskeforvalter (permisjon)

Naturforvalter

- samordning innen seksjonen
- naturvern og friluftsliv
- planbidrag
- miljøsysselsetting
- nasjonalparker
- kulturlandskap

Friluftsliv- og naturvernkonsulent

- friluftsliv/naturvern
- verneplaner
- forvaltning av verneområder
- erstatningssaker etter naturvernloven
- saker vedrørende Marka
- saker innen biologiske fagfelt
- naturvern/vassdrag
- flerbruk av skog
- planbidrag

Friluftsliv- og naturvernkonsulent

- friluftsliv/naturvern
- kommuneplaner
- andre plansaker etter PBL
- friluftssaker

Vassdragsforvalter

- samlet Plan for vassdrag
- konsesjonsbehandling/vannkraft
- reguleringsplaner
- grusuttak i vassdrag
- forbygging, senking og flomvern
- jordvatning, bekkelukking og andre tiltak nær eller i vassdrag
- verneplan for vassdrag
- saker etter elektrisitetslov og ervervslov

INGJERD SÆTERBAKKEN

IS (rom-B-348, tlf. 6054)

- vannbruksplaner
- vannressursforvaltning
- vassdragsregisteret

KRISTIN NÆSTAD

KN (forværelset, tlf. 6052)

Konsulent

- regnskap
- arkiv/post
- skrivearbeid
- innkjøp
- ekspedisjon m.m.

Sekretær

- arkiv/post
- regnskap
- skrivearbeid
- registrering av inventar
- ekspedisjon m.m.

ANNE HELENE SOLLI

AHS (forværelset, tlf. 6051)

Førstefullmektig

- skrivearbeid
- registrering av bøker
- arkiv
- journalføring av post
- ekspedisjon m.m.

ANNE MARIE SKJELLERUDSVEEN

AMS (forværelset, tlf. 6053)

Førstefullmektig

- skrivearbeid
- ekspedisjon m.m.
- journalføring av post
- arkiv
- statistikkføring

ELLEN KARIN NOEM

EKN (forværelset, tlf. 6053)

Førstefullmektig

- skrivearbeid
- ekspedisjon m.m.
- journalføring av post
- arkiv

OLA HEGGE

OH (rom-B-356, tlf. 6061)

Fung. fiskeforvalter

- fiskestell
- samordning innenfor sektoren
- saker på fiskesektoren delegert til fylkesmannen fra DN
- veiledning, informasjon
- tilskuddssaker
- planbidrag

ARNE JOHS. MORTENSEN

AJM (rom B-358, tlf. 6063)

Rovviltkonsulent

- bestandsregistrering og skadedokumentasjon vedr. store rovdyr i Oppland
- erstatningssaker

HEIDI ERIKSEN

HE (rom-B-355, tlf. 6060)

Prosjektleder

- Vassdragsreguleringer og fisk
- fiskeundersøkelser og tiltak i regulerte vassdrag

OLE AMUND TANDE
OAT (rom-B-354, tlf. 6059)

ANN-HEIDI JOHANSEN
AHJ (rom-B-360, tlf. 6065)

ELISABETH SÆTHRE
ES (rom-B-359, tlf.6064)

Engasjert ingeniør
Fiskeguide for Oppland

Friluftts- og naturvernkons. (vikar)
- forvaltning av verneområder
- informasjon, naturvern/friluftsliv

Engasjert konsulent
- motorferdsel
- ulovlig skilting
- naturinformasjon
- miljøvern i skolen
- handlingsprogram for friluftsliv